

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

**ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

**Проведення заходів з евакуації на регіональному, місцевому,
об'єктовому рівні**

слухача з короткострокового підвищення кваліфікації з питань
цивільного захисту категорії « Начальники (заступники начальників)
навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту»,
заступника начальника центру з навчальної та виробничої роботи
Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки
життєдіяльності Волинської області
КОПИЛОВА ПАВЛА МИКОЛАЙОВИЧА

Керівник роботи: _____
(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

Перевірив: _____
(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

КИЇВ 2018

ЗМІСТ

Вступ _____	3
1. Загальні положення з евакуації _____	4
2. Органи з евакуації, їх функції та завдання _____	8
3. Планування та порядок проведення заходів з евакуації _____	16
4. Особливості здійснення заходів з евакуації у Волинській області _____	26
Висновки _____	32
Список використаних джерел: _____	33

ВСТУП

Захист населення від негативного впливу надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру є першочерговим завданням всіх органів державної влади у тому числі місцевих органів влади та керівників об'єктів господарювання незалежно від форм власності.

Основним способом захисту населення у разі загрози або виникненні надзвичайної ситуації на сьогодні залишається евакуація.

У той же час цей спосіб досить складний, вимагає ретельної підготовки всіх місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та навчання населення.

Евакуація широко застосовувалась при веденні війн у минулому, зокрема, під час другої світової війни. Значний досвід з евакуації наша держава отримала під час проведення евакуації при аварії на Чорнобильській АЕС 1986 року. Однак, евакуаційні заходи, що здійснювались у минулому, принципово відрізняються від евакуаційних заходів, уже в суверенній незалежній Україні які плануються на випадок стихійних лих, аварій і катастроф. Сучасна евакуація передбачає вивід (вивіз) населення із найбільш ймовірних зон руйнування, стихійних лих, аварій, катастроф. Знання порядку, прийомів та способів евакуації, прав та обов'язків посадових осіб органів з евакуації та евакуйованого населення значно сприяє швидкому та організованому залишенню небезпечних зон стихійного лиха, збереженню здоров'я і навіть життя людей та недопущенню великих матеріальних втрат.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ З ЕВАКУАЦІЇ

Кодексом цивільного захисту України визначено:

евакуація – організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації (далі – НС) або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення і розміщення населення, матеріальних, культурних цінностей поза зонами дії вражаючих факторів джерел надзвичайної ситуації.

Головна мета евакуації полягає у своєчасному виведенні (вивезенні) населення з небезпечних зон, районів і максимальному зменшенні ступеня його ураження. Досягається мета продуманим плануванням, своєчасним оповіщенням населення про загрозу або виникнення НС, чіткою організацією виведення (вивезення) евакуйованих у безпечні райони (пункти) та всебічним забезпеченням евакуації.

Евакуація проводиться на державному, регіональному, місцевому або об'єктовому рівні.

Залежно від особливостей НС встановлюються такі види евакуації:

обов'язкова;

загальна або часткова;

тимчасова або безповоротна.

Рішення про проведення евакуації приймають:

- 1) на державному рівні - Кабінет Міністрів України;
- 2) на регіональному рівні - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації;
- 3) на місцевому рівні - районні, районні у містах Києві чи Севастополі державні адміністрації, відповідні органи місцевого самоврядування;
- 4) на об'єктовому рівні - керівники суб'єктів господарювання.

У разі виникнення радіаційних аварій рішення про евакуацію населення, яке може потрапити до зони радіоактивного забруднення, приймається

місцевими державними адміністраціями на підставі висновку санітарно-епідеміологічної служби відповідно до прогнозованого дозового навантаження на населення або за інформацією суб'єктів господарювання, які експлуатують ядерні установки, про випадки порушень у їх роботі.

У невідкладних випадках керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а в разі його відсутності - керівник аварійно-рятувальної служби, який першим прибув у зону надзвичайної ситуації, може прийняти рішення про проведення екстреної евакуації населення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження.

У разі виникнення НС на транспорті під час перевезення пасажирів відповідальність за їх евакуацію покладається на підприємства, установи, організації, що здійснюють транспортні перевезення, та сили цивільного захисту

Обов'язкова евакуація населення проводиться у разі виникнення загрози:

- 1) аварій з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин;
- 2) катастрофічного затоплення місцевості;
- 3) масових лісових і торф'яних пожеж, землетрусів, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів;
- 4) збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій у безпечні райони, які визначаються Міністерством оборони України на особливий період).

Загальна евакуація проводиться для всіх категорій населення із зон:

- 1) можливого радіоактивного та хімічного забруднення;
- 2) катастрофічного затоплення місцевості з чотиригодинним добіганням проривної хвилі при руйнуванні гідротехнічних споруд.

Для проведення загальної евакуації населення залучаються наявні транспортні засоби відповідної адміністративної території, а в разі виникнення безпосередньої загрози життю або здоров'ю населення - додатково транспортні засоби суб'єктів господарювання та громадян.

Часткова евакуація проводиться для вивезення категорій населення, які за віком чи станом здоров'я у разі виникнення надзвичайної ситуації не здатні

самостійно вжити заходів щодо збереження свого життя або здоров'я, а також осіб, які відповідно до законодавства доглядають (обслуговують) таких осіб.

Часткова евакуація населення проводиться на підставі рішення місцевої держадміністрації або посадової особи, яка має повноваження щодо прийняття такого рішення.

Під час проведення часткової евакуації завчасно вивозиться не зайняте у виробництві та сфері обслуговування населення: студенти, учні спеціальних навчальних закладів, вихованці дитячих будинків, пенсіонери та інваліди, які утримуються у будинках для осіб похилого віку, разом з викладачами та вихователями, обслуговуючим персоналом і членами їх сімей. Часткова евакуація може проводитися також для інших категорій населення за рішенням відповідних органів і посадових осіб.

Часткова евакуація населення проводиться з використанням транспортних засобів, що експлуатуються згідно з графіком роботи.

Залучення додаткових транспортних засобів під час проведення часткової евакуації населення здійснюється за рішенням місцевої держадміністрації або посадової особи, яка має повноваження щодо прийняття такого рішення.

Часткова евакуація в будь-який момент може перейти у загальну.

В залежності від часу і термінів проведення евакуація населення може бути завчасна і екстрена.

Завчасна евакуація – це евакуація, за якої населення завчасно виводиться із небезпечних зон дії можливих вражаючих факторів НС (прогнозованих зон НС).

Проведення евакуації забезпечується шляхом:

- 1) утворення регіональних, місцевих та об'єктових органів з евакуації;
- 2) планування евакуації;
- 3) визначення безпечних районів, придатних для розміщення евакуйованого населення та майна;
- 4) організації оповіщення керівників суб'єктів господарювання і населення про початок евакуації;
- 5) організації управління евакуацією;

б) життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення;

7) навчання населення діям під час проведення евакуації.

Оповіщення керівників суб'єктів господарювання і населення про початок евакуації проводиться відповідно до Порядку організації оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій та організації зв'язку у сфері цивільного захисту (Постанова КМУ від 27.09 2017р. №733) .

Навчання населення діям під час проведення евакуації населення здійснюється відповідно до [Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях](#), затвердженого постановою Кабінетом Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444.

Для вивезення основної частини населення із зони НС, районів можливих бойових дій залучаються у порядку, встановленому законом, транспортні засоби суб'єктів господарювання, а в разі безпосередньої загрози життю або здоров'ю населення - усі наявні транспортні засоби суб'єктів господарювання та громадян.

Суб'єкту господарювання та громадянину, транспортні засоби яких залучені, компенсуються вартість надання послуг і розмір фактичних (понесених) витрат за рахунок коштів, що виділяються з відповідного бюджету на ліквідацію наслідків надзвичайної ситуації або усунення загрози її виникнення, у [порядку](#), визначеному Кабінетом Міністрів України.

Працівник суб'єкта господарювання, власник, користувач, водій транспортного засобу, які відмовилися від надання послуг з перевезення населення у зв'язку з надзвичайною ситуацією, несуть відповідальність відповідно до закону.

Евакуація матеріальних і культурних цінностей проводиться у разі загрози виникнення або виникнення НС, які можуть заподіяти їм шкоду, за наявності часу на її проведення, що визначається на підставі інформації суб'єктів моніторингу, спостереження, лабораторного контролю та прогнозування НС.

Обсяги та черговість проведення евакуації матеріальних і культурних цінностей, їх детальний перелік визначаються органами державної влади, суб'єктами господарювання, громадськими об'єднаннями та/або громадянами, в управлінні, віданні або власності яких перебувають зазначені цінності, та враховуються під час планування заходів з евакуації.

Приймання, перевезення, розміщення, облік та зберігання евакуйованих матеріальних і культурних цінностей здійснюється органом, відповідальним за організацію проведення евакуації, у визначеному законодавством порядку.

Порядок проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення НС затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013р. № 841 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 905 від 30.11.2016р.](#)

Постанова визначає порядок здійснення організованого вивезення (виведення) населення із зон можливого впливу наслідків НС або НС і розміщення його поза зонами дії вражаючих факторів джерел НС у разі виникнення безпосередньої загрози життю та заподіяння шкоди здоров'ю населення, а також заходів з евакуації матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення.

2.ОРГАНИ З ЕВАКУАЦІЇ, ЇХ ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ

Для планування, підготовки та проведення евакуації у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих держадміністраціях, органах місцевого самоврядування та на об'єктах господарювання утворюються тимчасові органи з евакуації.

До тимчасових органів з евакуації належать комісії з питань евакуації, збірні пункти евакуації , проміжні пункти евакуації, приймальні пункти евакуації.

Комісії з питань евакуації відповідають за планування евакуації на відповідному рівні, підготовку населення до здійснення заходів з евакуації, підготовку органів з евакуації до виконання завдань, здійснення контролю за підготовкою проведення евакуації, приймання і розміщення евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей.

На об'єктах господарювання, що потрапляють у зони можливих НС, з чисельністю працюючого персоналу менш як 50 осіб комісії з питань евакуації не утворюються, а призначається особа, що виконує функції зазначеної комісії.

Керівник комісії з питань евакуації та її персональний склад призначаються органом, за рішенням якого утворені органи з евакуації.

У невідкладних випадках у складі таких комісій утворюються оперативні групи, що розпочинають роботу з моменту прийняття рішення про проведення евакуації населення.

Основні завдання комісії з питань евакуації:

- планування, підготовка і проведення евакуації населення у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій;
- планування розміщення евакуйованого населення в безпечних районах та організація приймання евакуйованих, які прибувають з інших областей, міст та інших населених пунктів;
- підготовка населення до проведення заходів з евакуації;
- підготовка підпорядкованих органів з евакуації до виконання завдань;
- організація оповіщення населення про початок евакуації у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- організація обліку інвалідів, хворих, людей похилого віку, вагітних та жінок з малолітніми дітьми (віком до 10 років), яким у разі евакуації (часткової евакуації) необхідно надати транспортні засоби до місць, де вони мешкають, визначення посадових осіб, які конкретно відповідають за це питання;
- визначення зон можливих надзвичайних ситуацій на території області міста, району;
- визначення безпечних районів розміщення евакуйованого населення і надання пропозицій голові державно адміністрації (іншим керівникам, які призначили комісію з питань евакуації) про закріплення за погодженням з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування безпечних районів;
- підготовка безпечних районів для розміщення евакуйованого населення;

- оцінка обставин, що склалися внаслідок виникнення надзвичайної ситуації, та підготовка пропозицій голові державної адміністрації (іншим керівникам, які призначили комісію з питань евакуації), для прийняття рішення щодо проведення евакуації населення;

- організація проведення евакуації населення і вивезення матеріальних і культурних цінностей;

- залучення до виконання заходів з евакуації сил і засобів спеціалізованих служб цивільного захисту та координація їх дій;

- контроль за підготовкою та розподілом усіх видів транспортних засобів для забезпечення евакуаційних перевезень;

- визначення станцій, портів для посадки (висадки) населення і маршрутів руху евакуйованого населення транспортними засобами та пішки;

- організація приймання евакуйованого населення та ведення їх обліку;

- контроль за розміщенням та організацією життєзабезпечення евакуйованого населення;

- взаємодія з іншими органами управління і силами цивільного захисту щодо організації та проведення заходів з евакуації міста, району;

- організація інформаційного забезпечення заходів з евакуації.

Комісія з питань евакуації має право:

- отримувати від місцевих органів влади, суб'єктів господарювання дані, які необхідні для складання та уточнення списків населення, що підлягають евакуації;

- підтримувати зв'язок з керівництвом залізниці і автопідприємств (інших перевізників), які забезпечують евакуацію, з метою отримання даних про транспорт, що виділяється для евакуації;

- безпосередньо звертатися до місцевих органів влади, керівників суб'єктів господарювання з питань складання переліку матеріальних і культурних цінностей, що підлягають вивезенню, а також визначення черговості евакуації населення та майна.

До складу комісії з питань евакуації входять:

- голова комісії з питань евакуації;
- заступник голови комісією з питань евакуації;
- секретар комісії з питань евакуації;
- група транспортного забезпечення;
- група оповіщення та зв'язку;
- група організації і контролю за ходом евакуації;
- група обліку евакуйованого населення та інформації;
- група організації розміщення населення в зоні безпечного проживання;
- група життєзабезпечення евакуйованого населення.

До складу комісії з питань евакуації можуть входити групи іншого призначення і представники підрозділів та служб у залежності від обставин, що склалися і умов виконання завдань цивільного захисту.

Збірні пункти евакуації.

Збірні пункти евакуації призначені для збору і реєстрації евакуйованого населення та організації його вивезення (виведення) у безпечні райони. У невідкладних випадках функції збірних пунктів евакуації за рішенням керівника комісії з питань евакуації покладаються на оперативні групи.

Збірні пункти евакуації розгортаються в будівлях громадського призначення (школах, клубах) за рішенням місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, наказами керівників суб'єктів господарювання на період проведення евакуації населення.

Кожному збірному пункту евакуації присвоюється порядковий номер, за ним закріплюються території (суб'єкти господарювання), населення яких будуть евакуйовуватись через цей збірний пункт.

Кількість збірних пунктів евакуації, їх місця розгортання визначаються з урахуванням загальної чисельності евакуйованого населення, маршрутів вивезення та виведення людей, станцій посадки.

Евакуація особового складу збірних пунктів евакуації організовується після завершення евакуації населення на підставі рішення органу, що утворив такі органи.

Основні завдання збірному пункту евакуації:

- підтримання зв'язку з комісією з питань евакуації органу, що їх утворив, транспортними органами, вихідними пунктами пішохідних маршрутів;
- інформування голови комісії з питань евакуації про час прибуття населення на збірний пункт евакуації і час відправлення його в безпечні райони (пункти);
- ведення обліку евакуйованого населення, яке вивозиться різними видами транспортних засобів і виводиться пішим порядком;
- в установлені терміни доповідати голові комісії з питань евакуації про відправлення евакуйованого населення у безпечні райони (пункти);
- організація надання необхідної медичної допомоги хворим під час знаходження їх на збірному пункті евакуації;
- забезпечення охорони громадського порядку (публічної безпеки) на збірному пункті евакуації.

До складу збірному пункту евакуації входять:

- начальник збірному пункту евакуації;
- заступник начальника збірному пункту евакуації;
- група реєстрації і обліку (4–6 осіб);
- група комплектування колон, ешелонів та їх відправлення в безпечні райони (4–6 осіб);
- група охорони громадського порядку (2–3 особи);
- медичний пункт (3 особи);
- кімната матері та дитини (2–3 особи);
- комендант.

Начальник збірному пункту евакуації безпосередньо підпорядковується голові комісії з питань евакуації.

Проміжні пункти евакуації.

Проміжні пункти евакуації створюються за рішенням місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування для проведення

евакуації населення із зон можливого радіоактивного або хімічного забруднення. Вони розгортаються на зовнішніх межах зон можливого радіоактивного або хімічного забруднення, по можливості поблизу залізниць, портів, автостанцій, автомобільних шляхів.

Основні завдання проміжних пунктів евакуації:

- облік, реєстрація населення, яке прибуває із забруднених зон;
- дозиметричний та хімічний контроль;
- проведення санітарної обробки евакуйованого населення та при необхідності надання медичної допомоги хворим;
- проведення при необхідності заміни або спеціальної обробки забрудненого одягу та взуття;
- організація пересадки евакуйованих з транспорту, який рухався по забрудненій місцевості, на «чистий» транспорт;
- відправлення евакуйованих до безпечних районів (пунктів) розміщення;
- забезпечення громадського порядку;
- доповідь голові комісії з питань евакуації про час прибуття, кількість населення, яке прибуло на проміжний пункт евакуації та відправлення його в безпечні райони.

До складу проміжного пункту евакуації входять:

- начальник проміжного пункту евакуації;
- заступник начальника проміжного пункту евакуації;
- комендант проміжного пункту евакуації;
- група охорони громадського порядку (публічної безпеки) (2–3 особи);
- група регулювання руху (3–4 особи);
- медичний пункт (1–2 особи);
- пункт санітарної та спеціальної обробки (2–3 особи);
- група реєстрації та обліку (1–2 особи);
- пункт харчування (1–2 особи);

- пункт заправки паливом (1–2 особи);
- пост дозиметричного контролю (1–2 особи).

Приймальні пункти евакуації.

Приймальні пункти евакуації створюються за рішенням відповідних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування безпечного району для зустрічі, приймання евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей, їх обліку та організації відправлення в безпечні пункти розміщення. Вони розгортаються в місцях висадки евакуйованого населення поблизу залізничної станції та пункту висадки з автотранспорту.

Основні завдання приймального пункту евакуації:

- зустріч прибуваючих поїздів, автомобільних та піших колон;
- забезпечення організованої висадки та розміщення евакуйованого населення;
- організація відправлення евакуйованого населення автомобільним транспортом і пішим порядком у пункти його розміщення;
- організація надання медичної допомоги евакуйованому населенню;
- забезпечення громадського порядку в пунктах висадки;
- доповідь голові комісії з питань евакуації безпечного району про час прибуття, кількості населення, яке прибуло, та відправлення його до пунктів (місць) розміщення.

До складу приймального пункту евакуації входять:

- начальник приймального пункту евакуації;
- заступник начальника приймального пункту евакуації;
- група зустрічі, приймання та тимчасового розміщення евакуйованого населення (2–3 особи);
- група відправлення та супроводу евакуйованого населення до пункту розміщення (3–4 особи);
- група охорони громадського порядку (публічної безпеки) (2–3 особи);
- група забезпечення (2–3 особи);

- медичний пункт (1–2 особи);
- відповідальний кімнати матері та дитини (1 особа);
- відповідальний столу довідок (1 особа).

Збірні пункти евакуації, проміжні пункти евакуації та приймальні пункти евакуації забезпечуються зв'язком з районними, міськими, районними у містах, селищними, сільськими комісіями з питань евакуації, комісіями з питань евакуації, утвореними на об'єктах господарювання, пунктами посадки на транспортні засоби, вихідними пунктами руху пішки, медичними і транспортними службами.

Час на розгортання і підготовку до роботи тимчасових органів з евакуації усіх рівнів не повинен перевищувати чотирьох годин з моменту отримання рішення про проведення евакуації.

Контроль за роботою органів з евакуації здійснюється органом, який приймає рішення про проведення евакуації.

Органи з евакуації інформують щороку Раду міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві держадміністрації, органи місцевого самоврядування та керівників суб'єктів господарювання про стан планування евакуації, власної підготовки до виконання покладених на них завдань, навчання населення діям під час проведення евакуації, обладнання станцій, портів, пунктів посадки на транспортні засоби, підготовку маршрутів до місць посадки на транспортні засоби, здійснення контролю за підготовкою транспортних засобів до евакуації, організацію ведення обліку евакуйованого населення, оповіщення відповідних органів управління та населення про початок евакуації, медичне забезпечення населення під час евакуації у місті (районі), підготовку до розміщення пунктів санітарної обробки населення, спеціальної обробки одягу, майна і транспорту, здійснення дозиметричного контролю у складі приймальних пунктів евакуації.

3. ПЛАНУВАННЯ ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ З ЕВАКУАЦІЇ

Планування заходів з евакуації населення здійснюється за методикою, що затверджена наказом МВС України від 10.07.2017 № 579, та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01 серпня 2017 р.

Планування заходів з евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій та із зон збройних конфліктів (далі - планування евакуації) покладається на центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування та суб'єкти господарювання.

Планування евакуації у регіональних і місцевих держадміністраціях, органах самоврядування та на суб'єктах господарювання покладається на утворені ними комісії з питань евакуації і здійснюється на підставі рішення цих комісій.

У рішенні визначається:

- аналіз ситуації, що склалася або може скластися;
- райони (населені пункти), у яких необхідно здійснювати заходи з евакуації;
- безпечні райони (населені пункти) для розміщення евакуйованого населення та матеріальних і культурних цінностей;
- час початку евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей та час закінчення;
- порядок вивезення населення (виведення пішки) та матеріальних і культурних цінностей транспортними засобами;
- організація управління евакуацією;
- заходи забезпечення евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей.

Для завчасного планування евакуаційних заходів розробляються такі документи:

- комісіями з питань евакуації місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування - план евакуації населення та план приймання і розміщення евакуйованого населення (у разі планування розміщення на їх території евакуйованого населення);
- комісіями з питань евакуації суб'єктів господарювання - план евакуації працівників.

Плани евакуації населення (працівників) розробляються комісією з питань евакуації, підписуються її головою, затверджуються керівником органу (суб'єкта господарювання), який утворив таку комісію, погоджуються органом, на території якого планується розміщення евакуйованого населення.

Комісія з питань евакуації, утворена місцевою державною адміністрацією, органом місцевого самоврядування, на території якого планується розміщення евакуйованого населення, розробляє план його приймання і розміщення в безпечному районі, який затверджується керівником органу, що утворив відповідну комісію.

Визначені плани щороку уточнюються до 01 березня станом на 01 січня поточного року. Внесення змін до планів засвідчується підписом голови комісії з питань евакуації.

Планування заходів з евакуації у разі збройних конфліктів розробляється у плані цивільного захисту на особливий період окремим розділом, де визначаються особливості проведення обов'язкової евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей у разі виникнення збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій у безпечні райони). При цьому планування евакуації матеріальних і культурних цінностей, що перебувають у державній власності, здійснюється на підставі відповідного [переліку](#).

Координацію діяльності органів місцевого самоврядування з питань евакуації та методичне керівництво плануванням цих заходів здійснює Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

Плани евакуації населення (працівників) місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання складаються з текстової частини та карти або схеми.

Текстова частина плану евакуації населення місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування складається з трьох розділів:

I. Планування заходів з організації та проведення евакуації.

II. Планування заходів із забезпечення евакуації.

III. Особливості планування евакуації осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення.

У розділі Планування заходів з організації та проведення евакуації наводяться такі відомості:

- висновки з оцінки обстановки;
- склад органів з евакуації, порядок та строки приведення їх у готовність до виконання завдань за призначенням;
- порядок оповіщення населення про початок евакуації;
- кількість населення, яке підлягає евакуації, за категоріями;
- порядок вивезення населення транспортними засобами та виведення пішки;
- розподіл об'єктів за збірними пунктами евакуації, пунктами посадки;
- безпечні райони (пункти) розміщення евакуйованого населення;
- пункти посадки на транспортні засоби;
- маршрути евакуації;
- пункти висадки у безпечних районах;
- заходи щодо приймання, розміщення, захисту та життєзабезпечення евакуйованого населення у безпечних районах.

У розділі Планування заходів із забезпечення евакуації наводяться такі відомості:

1) забезпечення управління та зв'язку під час евакуації;

2) транспортне забезпечення, яке містить:

- кількість транспортних засобів кожного виду і термін їх подачі до пунктів

- посадки, від яких транспортних підприємств залучаються транспортні засоби;
- кількість населення, яке вивозиться (вказується загальна чисельність по кожному пункту посадки);
 - терміни відправлення евакуйованого населення у безпечні райони (вказуються місця посадки та час відправлення);
 - терміни прибуття евакуйованого населення до пунктів висадки (вказується час прибуття у пункти висадки);
 - кількість рейсів (вказується кількість людей по рейсах та кількість транспортних засобів);
 - порядок вивезення евакуйованого населення з пунктів висадки до пунктів розміщення (кількість автотранспортних засобів, від яких автомобільних підприємств виділяються, час прибуття до пункту висадки, маршрути руху автотранспорту до пунктів розміщення);
- 3) медичне і психологічне забезпечення;
 - 4) охорона громадського порядку та забезпечення безпеки руху на маршрутах евакуації;
 - 5) першочергове життєзабезпечення евакуйованого населення у безпечних районах та під час евакуації;
 - 6) організація у разі необхідності інженерної, радіаційної, хімічної, пожежної, медичної, біологічної розвідки;
 - 7) порядок інформування та інструктажу.
 - 8) календарний план проведення заходів з евакуації.

У розділі Особливості планування евакуації осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення передбачається:

- облік людей з інвалідністю та осіб, які їх супроводжують;
- якими видами транспортних засобів вони будуть вивозитися;
- пункти посадки (висадки) людей з інвалідністю;
- забезпечення транспортних засобів спеціальним обладнанням для посадки (висадки) та перевезення людей з інвалідністю;

- при необхідності, для перевезення людей з інвалідністю, залучення спеціального медичного транспорту.

План приймання та розміщення евакуйованого населення в безпечному районі розробляється комісією з питань евакуації місцевого органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, на території якого планується розміщення евакуйованого населення та матеріальних і культурних цінностей.

План приймання та розміщення евакуйованого населення складається з текстової частини та карти або схеми.

Текстова частина плану приймання та розміщення евакуйованого населення складається з трьох розділів:

I. Планування заходів з організації приймання та розміщення евакуйованого населення та матеріальних і культурних цінностей.

II. Планування заходів із забезпечення евакуйованого населення.

III. Особливості планування, приймання та розміщення евакуйованих осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення.

У розділі Планування заходів з організації, прийняття та розміщення евакуйованого населення зазначається:

- склад органів з евакуації, порядок та строки приведення їх у готовність до виконання завдань за призначенням;
- порядок оповіщення посадових осіб, які відповідають за приймання евакуйованого населення;
- кількість евакуйованого населення за віковими категоріями, яке прибуває у район (пункт) розміщення;
- кількість і найменування адміністративно – територіальних одиниць (суб'єктів господарювання) евакуйованих у безпечні райони, їх розподіл за районами у місті, сільськими і селищними радами;
- кількість населення, яке проживає на відповідній території, де планується розміщувати евакуйоване населення;
- будівлі, споруди, які плануються для розміщення населення (працівників) евакуйованих об'єктів;

- пункти висадки евакуйованого населення, вказуються конкретні місця тимчасового розміщення та кількість евакуйованого населення, яке прибуває на пункт висадки;
- розміщення приймального пункту евакуації;
- порядок і терміни доставки евакуйованого населення з приймального пункту евакуації до районів (пунктів) розміщення (визначається порядок доставки населення з приймальних пунктів евакуації до районів (пунктів) розміщення, час виходу (виїзду) та час прибуття до районів розміщення);
- порядок розміщення евакуйованого населення.

У розділі Планування заходів із забезпечення евакуйованого населення зазначається:

- забезпечення відправлення евакуйованого населення з пунктів висадки у пункти його розміщення;
- забезпечення громадського порядку у пунктах висадки;
- медичне забезпечення у пунктах висадки;
- інформаційне забезпечення у пунктах висадки;
- забезпечення евакуйованого населення продуктами харчування, водою, предметами першої необхідності, медичним та іншими видами обслуговування.

У розділі Особливості планування приймання евакуйованих людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення зазначається:

- розрахунки евакуйованих людей з інвалідністю, які прибувають, за станціями висадки та приймальними пунктами евакуації ;
- списки об'єктів соціального призначення та приватних будинків, максимально доступних для розміщення людей з інвалідністю;
- розрахунок та розподіл транспортних засобів для зустрічі і перевезення евакуйованих людей з інвалідністю від станції (пункту) висадки до приймального пункту евакуації і в подальшому до місць їх розселення;
- список органів соціального захисту та охорони здоров'я безпечного району.

На карті (схемі) до планів евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування зазначається:

- розміщення органів з евакуації;
- межі зон (районів) виникнення надзвичайних ситуацій;
- станції (пункти) посадки (навантаження), станції (пункти) висадки (розвантаження);
- безпечні райони розміщення евакуйованого населення (працівників);
- маршрути вивезення (виведення) населення (працівників) у безпечні райони;
- пости регулювання руху на маршрутах евакуації;
- медичні заклади на маршрутах евакуації та в районах розміщення евакуйованих;
- автозаправні станції, станції (пункти) технічного обслуговування та ремонту;
- пункти зв'язку.

Межі зон (районів) виникнення надзвичайних ситуацій позначаються червоним кольором та відтінюються кольорами: зони радіоактивного забруднення – чорним, хімічного – жовтим, катастрофічного затоплення та підтоплення – синім, землетрусу – коричневим, безпечні райони розміщення – зеленим.

Маршрути руху колон позначаються коричневим кольором та відтінюються кольорами відповідно до позначки кольору району надзвичайної ситуації.

Маршрути евакуації при наявності 2-х і більше нумеруються, на маршрутах вивезення евакуйованого населення автотранспортом позначаються вихідні пункти, назви міст і населених пунктів проходження автоколон.

На маршрутах евакуації пішки позначаються місця малих привалів протягом 15-20 хвилин через кожні 1,5-2 години руху і великих – на початку другої половини добового переходу протягом 1-2 години.

До Плану евакуації населення можуть додаватися необхідні розрахунки, схеми, графіки тощо.

Умовні позначення на карті (схемі) повинні бути нанесені відповідно Методичних рекомендацій з розроблення картографічних документів і схем у сфері цивільного захисту.

Порядок проведення евакуації.

Оповіщення органів з евакуації про початок евакуації населення здійснюється за рішенням органу, що їх утворив.

Порядок здійснення запланованих заходів з евакуації населення з урахуванням обстановки, що склалася, уточнюється органом з евакуації.

Комісії з питань евакуації, утворені в безпечних районах, організують приймання, розміщення і життєзабезпечення евакуйованого населення.

Комісія з питань евакуації, утворена на об'єкті господарювання:

- організує оповіщення та ведення обліку працівників, уточнює дані про транспортні засоби, строк їх подання, маршрути і порядок руху;
- подає необхідну інформацію комісії з питань евакуації, утвореній Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевою держадміністрацією, органом місцевого самоврядування, на території якого планується розмістити евакуйованих працівників;
- забезпечує зустріч та розміщення евакуйованих працівників у безпечному районі та організує їх інформаційне забезпечення.

Комісія з питань евакуації, утворена Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевою держадміністрацією, органом місцевого самоврядування, організує оповіщення, евакуацію та прибуття на збірні пункти евакуації непрацюючого населення, зокрема інвалідів з ураженням органів зору, слуху, опорно-рухового апарату, розумовою відсталістю, психічними розладами за місцем проживання.

Збірні пункти евакуації уточнюють чисельність евакуйованого населення, порядок його відправлення, організують їх збір та ведення обліку, здійснюють посадку населення на транспортні засоби, формують піші і транспортні колони,

інформують комісії з питань евакуації про відправлення населення, організують надання медичної допомоги евакуйованому населенню та охорону громадського порядку.

Евакуація особового складу збірних пунктів евакуації організується після завершення евакуації населення на підставі рішення органу, що утворив такі органи.

Приймальні пункти евакуації організують у безпечному районі підготовку пунктів висадки, уточнюють кількість населення, що прибуло, і порядок подачі транспортних засобів для його вивезення із зазначених та проміжних пунктів евакуації до пунктів розміщення, організують надання медичної допомоги евакуйованому населенню та охорону громадського порядку.

У разі виникнення аварії на хімічно або радіаційно небезпечному об'єкті евакуація населення проводиться у два етапи:

перший - від місця знаходження населення до межі зони забруднення;

другий - від межі зони забруднення до пункту розміщення евакуйованого населення в безпечних районах.

На межі зони забруднення у проміжному пункті евакуації здійснюється пересадка евакуйованого населення з транспортного засобу, що рухався забрудненою місцевістю, на незабруднений транспортний засіб.

Під час пересадки населення за необхідності здійснюється його санітарна обробка та спеціальна обробка одягу, майна і транспорту.

Після проведення спеціальної обробки транспортний засіб використовується для перевезення населення забрудненою місцевістю.

Евакуація населення із зон радіоактивного забруднення навколо атомних електростанцій проводиться для АЕС потужністю: що не перевищує 4 ГВт, - у радіусі 30 кілометрів; більш як 4 ГВт - у радіусі 50 кілометрів.

При цьому територія, з якої проводиться евакуація, повинна бути не менше зони спостереження атомної електростанції, розміри якої визначені згідно із законодавством.

Евакуація населення із зон небезпечного радіоактивного забруднення навколо інших ядерних установок та об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, проводиться із зон спостереження таких установок та об'єктів, визначених згідно із законодавством.

Евакуація населення із зон можливого катастрофічного затоплення проводиться насамперед із населених пунктів, що розміщуються поблизу гребель, хвиля прориву яких може досягнути зазначених населених пунктів менше ніж за чотири години, а з інших населених пунктів - за наявності безпосередньої загрози їх затоплення.

Для інформаційного забезпечення евакуйованого населення про порядок дій у різних ситуаціях та оперативну обстановку Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевою держадміністрацією, органом місцевого самоврядування використовуються системи оповіщення, засоби радіомовлення і телебачення.

Розміщення евакуйованого населення.

Евакуація населення проводиться у безпечні райони, визначені органом, який приймає рішення про проведення евакуації.

У разі коли евакуйоване населення неможливо розмістити у безпечному районі, його частина може розміщуватися на території регіону, суміжного з небезпечним районом, за погодженням з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими держадміністраціями такого регіону.

Порядок розміщення евакуйованого населення визначається Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевою держадміністрацією, на території якої планується розміщувати евакуйоване населення, за заявкою органу, що приймає рішення про проведення евакуації.

Евакуйоване населення розміщується у готелях, санаторіях, пансіонатах, будинках відпочинку, дитячих оздоровчих таборах та у придатних для проживання будівлях підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності.

Розміщення евакуйованого населення здійснюється за встановленими видами та обсягами послуг з його життєзабезпечення.

Фінансування заходів з евакуації здійснюється за рахунок коштів, передбачених відповідно до вимог законодавства для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

5. ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ З ЕВАКУАЦІЇ У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Найбільш складною і актуальною проблемою сьогодення для Волині є планування та проведення евакуаційних заходів при аварії на Рівненській АЕС з радіоактивним забрудненням територій.

Рівненська АЕС розташована у північно-західній частині Рівненської області, в 80 км від обласних центрів – м. Рівне та м. Луцьк.

В 30-ти кілометрову зону можливого радіаційного забруднення потрапляє частина території Маневицького району площею 1449 кв. км, що становить 64% від загальної території району, на якій розташовано 46 населених пунктів. Загальна кількість населення, що підлягає евакуації 40,3 тис. чоловік.

Рішення про евакуацію населення з 30-ти кілометрової зони Рівненської АЕС, приймається головою ОДА на підставі:

висновку державної установи «Волинській обласний лабораторний центр МОЗ України» відповідно до прогнозованого дозового навантаження на населення (15-100 мр/год, 150-1000 мкзв/год,);

інформації про аварію отриманої з рівненської АЕС.

Планування і проведення заходів з евакуації здійснюється регіональною комісією з питань евакуації.

В ланках територіальної підсистеми єдиної державної системи ЦЗ розпорядженням керівників ланок створені тимчасові органи з питань евакуації у складі місцевих комісій, збірних пунктів евакуації (ЗЕП), проміжних пунктів евакуації (ППЕ), приймальних евакуаційних пунктів (ПЕП).

Тимчасові евакуаційні органи ЗЕП, ПЕП, ППЕ розташовані як правило у сільських клубах, загальноосвітніх навчальних закладах, будинках культури, сільських, селищних радах. Термін приведення органів з евакуації у готовність до виконання завдань за призначенням Ч+4 год з моменту прийняття рішення про проведення евакуації.

Оповіщення органів управління ЦЗ Маневицької РДА проводиться диспетчерською службою АЕМ про пряму телефонному зв'язку через чергового Маневицького ЦЕЗ Волинської дирекції ПАТ «Укртелеком», а управління з питань ЦЗ ОДА - оперативним черговим управління з питань НС та ЦЗ Рівненської ОДА по каналах апаратури П – 160 і за допомогою телефонного зв'язку. Рішення про залучення територіальної системи оповіщення приймає керівник територіальної ЄДС ЦЗ.

Евакуйоване населення самостійно пішки, міським або власним транспортом прибуває на ЗЕП і проходить реєстрацію, розподіляється по машинах і направляється по визначених маршрутах на ППЕ.

Автотранспорт на ППЕ подається з районів, які приймають евакуйоване населення.

Населення, матеріальні та культурні цінності при аварії на Рівненській АЕС, на підставі протокольного рішення регіональної комісії з питань евакуації приймають райони.

Варіант 1 (напрямок вітру 270 -90 градусів – північний):

Ківерцівський район – 15,2 тис. чол.;

Луцький район – 15-15, 1 тис. чол.;

Рожищенський район – 10000чол.

Варіант 2 (напрямок вітру 90-270 градусів південний):

Камінь-Каширський район – 20,4 тис. чол.;

Ковельський район – 11, 4 тис. чол.;

Любешівський район – 8,5 тис. чол.;

Старовижівський район – резервний.

Забезпечення охорони громадського порядку та безпеки руху на маршрутах евакуації здійснює Головне управління національної поліції у Волинській області. Забезпечення заходів евакуації здійснюється спеціалізованими службами ЦЗ, матеріального забезпечення торгівлі та харчування районів, що приймають евакуйованих.

Також «План евакуації населення Волинської області у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій» передбачає проведення заходів:

1) У разі виникнення надзвичайної ситуації на складах ракетно-артилерійського озброєння.

На території Володимир-Волинського району розміщений потенційно небезпечний об'єкт військового призначення, на якому зберігаються вибухопожежонебезпечні засоби.

Склад ракетно-артилерійського озброєння в/ч А1008, що розташований на полігоні військової частини, включає 10 сховищ з боєприпасами та піротехнічними засобами, з них:

5 – залізобетонні підземні, фортифікаційного типу;

5 – металеві наземні, обваловані.

Всього в сховищах зберігається 720 т боєприпасів та піротехнічних засобів.

В зону ураження потрапляють близько 50% території м. Володимира-Волинського; с. Верба, с. Охнівка, ур. Сім Дерев (1,0 тис. нас.), с. Овадне (1,3 тис. нас.).

Виходячи із розташування населених пунктів району, наслідки надзвичайної ситуації на складах ракетно-артилерійського озброєння військової частини А1008 м. Володимир-Волинського можуть спричинити:

загибель або поранення населення в зонах розльоту осколків від вибухів;

порушення нормальної життєдіяльності населення, яке проживає в зоні ураження;

руйнування жилих будинків та спричинення пожеж з зонах ураження;

в пожежонебезпечний період можливість виникнення торф'яних та лісових пожеж (площа лісових угідь, що підпадає в зону ризику: Устилузьке лісництво – 458 га, лісове господарства ТзОВ «Прогрес» – 638 га).

При можливому виникненні лісових і торф'яних пожеж та пожеж сільськогосподарських угідь в зону дії надзвичайної ситуації попадають населені пункти, які примикають до лісових масивів або розташовані поблизу пожежонебезпечних торф'яних ділянок: с. Ворчин, с. Маркелівка з загальною кількістю населення – 269 чол.

2) У разі виникнення аварії на хімічно-небезпечних об'єктах.

На території області є 11 хімічно-небезпечних об'єктів (далі – ХНО), які використовують у виробництві чи зберігають хімічно-небезпечні речовини (далі – НХР) аміак – 40,5т., в тому числі 5 тон на об'єктах III ступеню хімічної безпеки і 35,5 тон – на об'єктах IV ступеню хімічної безпеки.

До них належать:

у м. Луцьку: сільськогосподарське приватне підприємства «Злата», ПАТ «Луцький пивзавод» – IV ступеню хімічної безпеки;

у Луцькому районі с. Смолигів: ПрАТ «Волиньхолдінг» – IV ступеню хімічної безпеки;

у м. Ковелі: ПАТ «Ковельмолоко», Ковельська філія ТзОВ «Топ-Трейд» – III ступеню хімічної безпеки, ТзОВ «Калина» – IV ступеню хімічної безпеки;

у Рожищенському районі: ТОВ «Терра Фуд» – II ступеню хімічної безпеки;

у м. Нововолинську: цех забою та переробки птиці ТзОВ «Птахокомплекс Губин» – IV ступеню хімічної безпеки;

у Ратнівському районі: ПрАТ «Ратнівський молокозавод» – IV ступеню хімічної безпеки;

у Маневицькому районі: база ТОВ «Агрофрукт» ЛТД - III ступеня хімічної безпеки;

в Іваничівському районі: ТОВ «Павлівський пивоварний завод» Асоціації «Укрпиво» – III ступеню хімічної небезпеки.

В зоні можливого хімічного зараження від НХР навколо хімічно-небезпечних об'єктів проживає 34,4 тис. людей.

По території області проходить 640 км залізничних доріг Рівненського відділку Львівської залізниці, по яких відбувається перевезення НХР в залізничних цистернах. Найбільш небезпечні ділянки залізниці, що проходять через залізничні станції Ковель, Луцьк, Ківерці, Мар'янівка, Турійськ. Крім того, на дільниці Вербковичі-Хрубешув-Устилуг також можливе перевезення НХР по залізниці на території Республіки Польща.

Аварії і катастрофи можуть виникнути в межах територій залізничних станцій, найбільш небезпечних ділянок залізничних перегонів, особливо в період снігових заносів і густих туманів. В результаті аварій і катастроф на залізниці можуть статися людські жертви, виливи (викиди) НХР, нафтопродуктів з утворенням осередків хімічного зараження і пожеж. Можливе припинення руху поїздів до 1-2 діб

По автомобільних дорогах області перевезення НХР здійснюється на спеціально обладнаних автомобілях з дозволу Головного управління Національної поліції в області до об'єктів, що використовують аміак в холодильних системах.

У випадку руйнування цистерн з НХР розрахункова площа зараження може складати 0,891 км² з населенням 3,044 тис. чоловік і можливі втрати становитимуть 0,936 тис. чоловік.

3) У разі некерованого скиду води (прориву дамби) з Хрінницького водосховища або виникнення повені.

Загальна площа земель області, зайнята водними об'єктами, становить 456,2 км². Річки, довжина яких складає 1358,5 км, та більше 200 озер формують загальну обстановку.

Маючи незначні нахили дна, покручені русла і низькі покручені береги, річки під час повені заливають землі, в тому числі і сільськогосподарські угіддя.

Загальний річний об'єм стоку річок в області в середньому за рік складає 5816 млн. м³. Найбільш водоносними річки області стають в березні-травні і складають в цей період 45% середньорічного стоку.

Основними висновками з прогнозу повеневої обстановки на території області є:

в басейнах річок (Стир, Стохід, Турія, Вижівка, Прип'ять, Західний Буг) існує значна ймовірність підтоплення населених пунктів, господарських об'єктів, доріг;

обстановка в період проходження повені ускладнюється формуванням інтенсивного льодоходу та утворення заторів криги, що сприяє додатковому підняттю рівня води.

У разі загрози або виникнення повені у зону підтоплення потрапляють населені пункти: Маневицького, Камінь-Каширського, Ратнівського, Любешівського, Старовижівського, Ковельського, Турійського районів.

Можливі наслідки підтоплення: підтоплення та пошкодження (руйнування) житлових будинків, ліній електропередач (в зону підтоплення попадають 50 населених пунктів, 350 присадибних ділянок та 87,3 кв. км територій, з яких близько 7 тис. га сільськогосподарських угідь).

На р. Стир на відстані 52 км від м. Луцька, на території Демидівського району Рівненської області (1270 га) і Горохівського району Волинської області (560 га) розташоване Хрінницьке водосховище. Водосховище руслове, площа водного дзеркала – 1830 га, об'єм повний – 29,6 млн. м³, довжина – 30 км, ширина максимальна – 3,6 км, середня – 0,7 км, глибина максимальна – 6 м, середня – 2 м, довжина берегової лінії – 64 км.

На випадок некерованого скиду (прориву дамби) з Хрінницького водосховища час добігання проривної хвилі до території Волинської області складає 2 доби.

ВИСНОВКИ

1. Евакуація населення у разі загрози або виникнення НС є одним із основних видів захисту населення.
2. Організацію планування та проведення евакуації здійснюють органи з евакуації територіального, місцевого та об'єктового рівня.
3. Дії органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та керівників суб'єктів господарювання в процесі проведення евакуації мають бути націлені на організоване вивезення та виведення з зони НС або зони ураження в безпечні райони.
4. Підготовка населення до дій під час евакуації здійснюється в процесі проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 9 січня 2013 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2013 р. № 581 «Про затвердження Порядку здійснення компенсації вартості послуг і розміру фактичних (понесених) витрат суб'єкту господарювання та громадянину, транспортні засоби яких залучені для вивезення населення із зони надзвичайної ситуації, районів можливих бойових дій, та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України».
5. Наказ міністра внутрішніх справ України від 10.07.2017р. № 579, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01 серпня 2017 р. за № 938/30806 «Про затвердження Методики планування заходів з евакуації».
6. План евакуацій населення Волинської області у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій від 7 грудня 2017 р.
7. Євдін О.М., Могильниченко В.В., А.І. Фомін, О.І. Сафронов. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Том 4. Евакуація населення у надзвичайних ситуаціях. Посібник. – К.: КІМ, 2008.-288 с.
8. Навчальний посібник «Організація управління цивільним захистом на місцевому рівні», за загальною редакцією П.Б.Волянського, К-2015 р.